

Ako vo filme: Tesár z Nazareta

Vo svojej dielni v Nazarete sa Ježiš naučil a vykonával remeslo tesára. Odtiaľ nás učí, ako kultivovať svet tým, že premeníme celý svoj život na osobný dialóg s Bohom.

01.10.2024

Pred nami sa rozprestiera dedina Nazaret z prvého storočia, malé mestečko na svahu kopca, kde žije niekoľko desiatok rodín. Má malú synagógu, terasovito obrábané polia a domy postavené z miestneho

kameňa. Vstupujeme do synagógy. Ježiš hovorí a jeho krajanovia na neho pozerajú s otvorenými ústami. Počuli, že odkedy odišiel z dediny, začal robiť zázraky a priťahovať zástupy, ktorým káže s väčšou autoritou ako zákonníci a farizeji. No sú z toho všetkého prekvapení: to všetko kontrastuje s jeho životom v Nazarete, ktorý poznajú dokonale: veď je to obecný tesár! „Skade to má tento?“ – pýtajú sa – „Aká to múdrosť, ktorej sa mu dostalo, a zázraky, čo sa dejú jeho rukami?! Vari to nie je tesár, syn Márie?“ (Mk 6,2-3).

Pravdepodobne Ježiš v minulosti opustil Nazaret iba niekoľkokrát: iba preto, aby šiel do Jeruzalema na sviatky, na ktoré chodil každý zbožný Žid, a možno aj z pracovných dôvodov do okolitých dedín. Nie sú však dôkazy, že by sa presťahoval do Jeruzalema, aby študoval s učiteľmi Izraela. Židia zo Svätého Mesta si boli istí, že ho tam nevideli, a pýtali sa:

„Ako to, že sa vyzná v knihách, keď sa neučil?!“ (Jn 7,15).

Obyvatelia Nazareta vnímali Ježiša ako jednoduchého človeka, pracovníka ako mnohých iných, ktorý si svoj chlieb zarábala vlastnými rukami. V očiach ľudí jeho život nemal žiadne tajomstvo. Ale práve táto absencia tajomstva nás osvetľuje: vieme, že jeho život bol normálny, že sa v ničom nelíšil od toho, čo robil ktorýkoľvek pracovník v Galilei v prvom storočí. Tento život je pre nás fascinujúcim príbehom, pretože Boh nás povolal žiť a pracovať takýmto spôsobom, nachádzajúc vo svete a v úlohách, ktoré vykonávame, priestor pre osobné stretnutie s Najsvätejšou Trojicou: „Všetci sme povolaní zúčastniť sa na Božom kráľovstve, každý podľa svojho povolania – v rodine, v povolani alebo remesle, v plnení povinností podľa svojho stavu,

v občianskych povinnostiach, vo výkone svojich práv”^[1].

Celý náš každodenný život a naša snaha kultivovať svet sú povolané stať sa osobným dialógom s Bohom. „Polia, more, továrne boli vždy ‘oltármi’, z ktorých stúpali krásne a čisté modlitby, ktoré Boh prijal a zhromaždil. Modlitby vyslovené a odriekané tými, ktorí vedeli a chceli sa modliť, ale aj modlitby vyslovené rukami, potom, námahou práce tých, ktorí sa nevedeli modliť ústami”^[2].

Ježiš a práca s drevom

Keď v synagóge počúvame o Ježišovom remesle, kladieme si otázku, či by sme ešte našli jeho dielňu medzi domami v Nazarete. Evanjelium nám v gréčtine hovorí, že Ježiš bol *tektón* (porov. Mt 13,55; Mk 6,3), čo znamená tesár. Podľa odborníkov tento výraz označuje skôr stavebného tesára než remeselníka so zameraním výlučne

na drevo, hoci je možné, že vykonával obidve činnosti. Vzhľadom na veľkosť dediny nebolo zrejme nezvyčajné navštíviť dom, v ktorom stál stôl vyrobený jeho rukami.

V tak malej dedine, akou bol Nazaret, nemohol mať *tektón* veľa zákaziek. Asi dvadsať kilometrov odtiaľ sa však nachádza mesto Séforis, ktoré bolo dejiskom povstania po smrti Herodesa Veľkého, kruto potlačeného Rimanmi. Mesto bolo vypálené a jeho obyvatelia predaní do otroctva^[3]. Neskôr ho Herodes Antipas zrekonštruoval a premenoval na Autocratoris^[4]. Vzhľadom na to, že bolo tak blízko Nazaretu a vyžadovalo množstvo drevárskych prác, je možné, že niektorí remeselníci a robotníci z Nazaretu sa podieľali na jeho obnove.

Pravdepodobne sa robotníci venovali všetkému, čo im umožnilo zvýšiť svoje príjmy, od stavby domu —

dobre založeného na skale a premysleného do posledného detailu — až po vykonávanie akejkolvek práce typickej pre poľnohospodársku spoločnosť. V domoch v Nazarete boli sýpky a pivnice, miesta na víno a olej, čo dokazuje, že komunita tam usadená bola tvorená malými vlastníkmi.

Ježiš a práca s viničom

V tomto zmysle je mnoho príkladov a podobenstiev Ježiša, ktoré odrážajú jeho znalosť poľnohospodárskych prác. Niekedy sa odvoláva na pestovanie viniča a výrobu vína, pričom sa prirovnáva k viniču a svojich učeníkov k ratolestiam. Dobré vie, že na každý druh vína treba použiť iný typ mecho, a pozná aj situáciu sezónnych robotníkov počas zberu hrozna, ktorí nie vždy nájdu prácu. Iné podobenstvá sa odohrávajú medzi vinicami, ako napríklad podobenstvo o dvoch

synoch, o neplodnom figovníku či o vražedných nájomníkoch.

V tom poslednom sa medzi inými podrobnosťami spomína, že majiteľ vinice vykopal lis na víno, dutinu, kde sa hrozno lisuje na získanie muštu. Neďaleko Nazareta bol nájdený jeden takýto lis vytesaný do skaly. Je možné, že je to jeden z mála lisov – ak nie jediný – ktorý v Nazarete existuje. Možno práve na tomto mieste Ježiš niekedy slávil zber hrozna so svojimi priateľmi a rodinou, lisujúc hrozno pri hudbe a radosti ostatných. Nemožno zabudnúť, že jeho prvý zázrak bola premena vody na víno vysokej kvality v Káne, až natolko, že vyvolal úžas starejšieho. Ježiš sa vyznal vo vinárskej práci a neuspokojil sa len s tým, aby uhasil smäd svadobných hostí, ale chcel im dať niečo naozaj dobré.

Ježiš a práca na poli

Ak sa vrátíme k podobenstvám, ktoré by nám mohli naznačiť, aké práce Ježiš poznal, nachádzame rôzne odkazy na poľnohospodárske činnosti. Pšeničné zrno, ktoré samé klíči, a zrno, ktoré musí odumrieť a byť pochované, ak má priniesť úrodu, svedčia o Ježišovej pozorovateľskej schopnosti. Tá istá pozorná myseľ mu umožňovala vnímať nepomer medzi maličkosťou horčičného semienka a stromom, ktorý z neho vyrastie. Príklad kúkoľa možno odkazuje na nejakú pomstu medzi roľníkmi, o ktorej mohol Ježiš počuť, a tiež mohol vidieť v jeho oblasti, ako niektorí bohatí naplňali svoje sýpky až po okraj počas rokov dobrých úrod.

Najznámejším podobenstvom je však podobenstvo o rozsievачovi. Ak sa pozrieme nad strechy domov, môžeme vidieť polia, zoradené v terasách kvôli strmému terénu. Na týchto malých parcelách, ohraničených výmurovkou, je

podložie kamenisté a polia sú prepojené chodníkmi, ktoré ich navzájom spájajú. V lete na okrajoch rastú hojné bodliaky. Nie je nepravdepodobné, že časť semena padne na kamenistú pôdu, na cesty alebo medzi trnie, ktoré ho udusí. A to by mohlo mať výrazné následky pre úrodu skromnej rodiny.

Okrem poľných prác Ježiš prejavuje dobré znalosti aj v iných činnostiach, ako sú obchodné a bankové aktivity, rybolov či chov dobytká. Celkovo dobre pozná svet práce; nežije izolovane vo svojom vidieckom prostredí, ale pravdepodobne je v kontakte s rušnejšími centrami galilejskej ekonomiky, ako je Kafarnaum a jeho okolie, kde sa odohrá veľa jeho zázrakov a učenia. Ježiš žije zdieľajúc záujmy a starosti svojich súčasníkov.

Prečo chcel Ježiš pracovať?

Ježiš sa chcel pripraviť na splnenie svojej misie, ktorá vyvrcholila obetovaním svojho života za nás, tým, že sa rok za rokom venoval namáhavej a veľmi obyčajnej práci. Prečo?

Ako je to s mnohými ďalšími otázkami o Ježišovom živote, konečná odpoveď je táto: pretože nás miluje. Každý okamih tej práce súvisel s naším vykúpením. Všetky jeho činy boli vykupiteľské^[5].

Na čo myslel Kristus, keď vykonával svoju prácu? Všetko malo svoj dôvod, ktorý sa skrýva hlboko v jeho Srdci: pracoval z lásky k Otcovi a z lásky k nám. Preto každodenná práca bola osvetlená veľkou radosťou z toho, že to bude mať dôsledky pre celé ľudstvo, navždy. Ježišova láska dosiahla svoj vrchol na kríži, ale aj jeho každodenná práca bola súčasťou plánu spásy.

Náš Otec nás učil, že posväcovať prácu znamená „pracovať deň čo deň, bez toho, aby sme dostávali potlesk, a bez toho, aby sme ho vyhľadávali, ale s presvedčením, že nás náš Pán sleduje, očakáva a chce od nás prácu vykonanú s láskou“^[6]. Možno sme sa už niekedy pýtali: čo to presne znamená v praxi pracovať z lásky? Pracovať z lásky znamená „robiť to pre Boha a pre ostatných, čo si vyžaduje, aby sme to robili dobre“^[7]. Znamená to pracovať tak, ako to robil Ježiš. Vykonávať našu každodennú prácu so zdieľaním rovnakého vykupiteľského úsilia, s nadšením prispievať naším malým dielom do nesmierneho oceánu milosrdenstva, ktorý umožňuje spásu ľudstva. Mať rovnaké pocity ako Srdce Krista, ktorý pracoval s myšlienkami na duše. Týmto spôsobom sa každý z nás bude usilovať vo svojej vlastnej práci, aj keď sa stretneme s utrpením, keď

stratíme prácu a nebudeme môcť priniesť výplatu domov.

V Ježišovi nenachádzame človeka, ktorý jednoducho pracoval z lásky: stretávame sa s Láskou samotnou, ktorá pracovala. Tou božskou Láskou, ktorá poháňala a formovala stvorenie sveta a ktorá, ako píše Dante, „pohybuje slnkom a ostatnými hviezdami“^[8].

.....

^[1] Sv. Josemaría, *Ísť s Kristom*, č. 44.

^[2] Pápež František, Stretnutie s pracovníkmi v Janove, 27-V-2017.

^[3] Porov. Jozef Flavius, *Židovské starožitnosti*, 17.289.

^[4] Porov. *Tamtiež*, 18.27.

^[5] Porov. *KKC*, č. 517-518.

^[6] Sv. Josemaría, *Beseda*, 18-VIII-1968.

^[7] F. Ocáriz, Interdisciplinárny kongres o práci na Pápežskej univerzite Svätého kríža, 20-X-2017.

^[8] Dante Alighieri, *Božská komédia*, Raj, spev XXXIII, v. 145.

Luis Cano

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/ako-vo-
filme-tesar-z-nazareta/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/ako-vo-filme-tesar-z-nazareta/) (07.08.2025)